

1. Δηλαδή, από το υπάρχον εμπόρευμα του ενάγοντος.
2. Πρβλ. Θ. 2(1639), ΕΚΣ, σσ. 268-269.
3. Βλ. ΕΚΣ, σ. 188 και σημ. 139.
4. Πρβλ. Μαλαξός ΧΠΑ΄, όπου ο εργοδότης που παρακρατεί μισθό εργαζόμενου παρομοιάζεται με αυτόν που προκαλεί βαριά σωματική βλάβη και απειλείται με εξωεκκλησιασμό, που διαρκεί μέχρις ότου καταβάλει τα δεδουλευμένα.

197α

1773/II/21

χ. Γεώργιος Ι. Μάρκου

978/φ 91ν

σχ. 197

Πρακτικό. Καταβολή δεδουλευμένων.

³⁴/ 1773-φεβρουαρίου 21- Έρχάμενος ό άνωθεν Ιώννης καί δοῦλος του Ιοβαννούτζα ³⁵/ ζ(ει)πῶντας τὰ άσπρα κατά την άνωθεν απόφασιν<,> τήν σήμερον δίδων³⁶/ται λοιπόν από τὰ άνωθεν εύρεθέντα του Ιοβαννούτζα οὔν(γκρικα) F 35 "40 καί ἔ³⁷/στω (εί)ς ένδειξιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

198

ΑΘΗΝΩΝ

1772/IX/15

χ. Δημητρίου Ι. Μάρκου

978/φ 92r

Απόφαση οριστική. Λύση συντροφίας λόγω θανάτου. Απογραφή εταιρικής περιουσίας. Εκκαθάριση μεριδίου αποθανόντος συντρόφου. Δικαστικός συμβιβασμός κληρονόμου. «Ψυχικά». Αναβολή διανομής της κληρονομίας. Πληρεξουσιότητα.

// 1772 σεπτεμβρίου 15 Σιμπήνι

²/ ||Τήν|| σήμερον έπαρισιάσθησαν κατ' έμπροσθέν μας ό κύρ Θωμάς Ιω.³/ άννου Βελαράς μαζί καί ό κύρ Γεώργι(ος) άδελφός του παραστένωντας έννα ⁴/ κατάστιχον διά όλην τήν πραγμά(ει)αν τής συντροφίας τους όπου (εί)χαν μέ ⁵/ τόν μακαρίτην Κύρον Ιωάννου, τό όποϊον κατάστιχον (εί)ναι γραμμένο δια ⁶/ χ(ει)ρός του Γεωργίου Ιωάννου Μάρκου, μαρτυρημένον καί από τόν κύρ Κωνσταν.⁷/τίνον Άρπάσην, όμνεγμένοι τής κουμπανίας μας, οί όπίοι ήτον καί άρα.⁸/διασμένοι έπιταυτου, (εί)ς τό όποϊον κατάστιχον φένεται νά (εί)ναι πράγμα<,> ⁹/ βερεσέδια, άσπρα νάχτη, καί κηρί (εί)ς τήν Βενετίαν δια οὔγκρηκα F 21946:24 ¹⁰/ ήγουν οὔγκρηκα F

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(εἴ)κοσι μία χηλιάδα καὶ ἐννεακόσια σαράντα ἕξ ἄ(σπρα) 24.¹¹ / τὴν ἴδιαν ὥραν ἐξεβουλώσαμεν καὶ τὴν σηντροφικὴν τοὺς ὁμολογίαν ἢ¹² / ὅποια ἦτον ὑπογραμμένη[ν] καὶ ἐπικιρωμένη[ν] μέ τάς βούλας καὶ τῶν τριῶν,¹³ / καὶ ἐμπεριέχωνταν ὡς καθῶς διεξοδικῶς φένηται (εἰ)ς τὸν λογαριασμὸν ὅπου¹⁴ / (εἴ)ναι ὑπογεγραμμένος καὶ ἀπ' ἐμαῶς, τὸν ὅποιον λογαριασμὸν ἐξετάξαμεν πα.¹⁵ / ρακαλεστικῶς ἀπὸ τὸν ἀδελφόν τοῦ μακαρίτη Κύρου, ἤγουν ἀπὸ τὸν Γιαννάκη¹⁶ / Ἰωάννου, ὄντας καὶ ὁ ἴδιος παρόν, καὶ ἐξεδιαλέχθη ὅλος ὁ σερμαγὲς τοῦ μα.¹⁷ / καρίτη, ξεπύτωντας τὰ ὅσα μέ ἰδιοχ(ει)ρόντου ὁμολογίαν εὐρέθη νὰ χρεωστᾶ τοῦ¹⁸ / ἰδιοῦ τοῦ ἀγά καὶ συντρόφου Θωμᾶ Βελαρά, ὡς καθῶς πάλιν (εἰ)ς τὸν ἴδιον λογα.¹⁹ / ριασμὸν φένωνται, καὶ ἔμ(ει)νεν νὰ λάβῃ ὁ αὐτός μακαρίτης ἀπὸ τὴν σηντρο.²⁰ / φίαντου κεφάλαια μαζὺ μ' ὅλον τὸ διάφορον ὅπου ἔδ(ει)ξεν ἢ αὐτῇ τοὺς συντροφία²¹ / οὔγκρηκα F 4944:8. μετὸ νὰ ἦτον ὅμως πρᾶγμα καὶ βερεσέδια διὰ οὔγ-²² / κρηκα F 9369:45 καὶ πύτωντας τὸ τρίτο μερτικόν τοῦ νὰ πάρῃ πάλιν πρά.²³ / γμα καὶ βερεσέδια, ἐπαραστάδοιμεν ἐμ(εἴ)ς μέ τὸ θέλημα καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ²⁴ / μακαρίτη καὶ ἐξεπέσαμεν F 244:8 ἀπὸ τὸν σερμαγὲν τοῦ ἄνωθεν μακαρίτου²⁵ / μέ τέτιαν συμφωνήν, ὅτι νὰ ἔχ(ει) ὁ κύρ Γεωργίος Βελαράς τὸν ἐρχόμενον²⁶ / μᾶϊον τοῦ 1773 χρόνου νὰ τὸν μετρίσῃ (εἰ)ς νύκτῃ τὴν ἐναπολυφθὲν σοῦμμα²⁷ / F 4700. ἀπὸ αὐτᾶ ὅμως τὸ ἐκρίναμεν σύλογον καὶ δίκαιον, ὄντας καὶ μέ²⁸ / τὸ θέλημα τοῦ ἀδελφοῦ νὰ εὐαλωμαὶ διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ μακαρίτη F 700:1 τὰ²⁹ / ὅποια καὶ (εἰ)ς τὸν ἴδιον τὸν λογαριασμὸν ἐσημειώθησαν ποῦ καὶ ποῦ νὰ δοδοῦν.³⁰ / καὶ μνίσκουν λοιπὸν παστρηκᾶ τῶν κλυρονόμων τοῦ μακαρίτη, ὅτε τοῦ Γιαννά.³¹ / κη καὶ τῆς Ζαφύρας ἀδελφώντου (εἰ)ς τὸν κύρ Γεώργιον Βελαράν οὔ(γκρηκα) F 4000: καὶ ἐρ.³² / χάμενη ἢ ἀδελφήτου, ἢ ὅποια εἶναι ὑπανδρεμένη (εἰ)ς Ραχοβήτζα μέ τὸν Ἰο.³³ / βάνον μποϊατζῆ, ἥτε διὰ μέσον τινός της ἐπιτρόπου, φέρνωντας ἀρκετὴν πληρε.³⁴ / ξουσιότητα διὰ νὰ λάβῃ ὁ καθεὶς τὸ ἀναλογον ὅπου τότες θέλ(ει) ἀποφασισθῇ³⁵ / ἀπὸ τὴν ἐδῶ δικαιοσίνην μας. ὅθεν διὰ ἔνδηξιν ἐσημ(ει)ώθη (εἰ)ς τὸ προτόκο.³⁶ / λόνμας καὶ ὑπεγράφθη.

³⁷⁻³⁸ / Ἰωάννης τζήγγ(ου) νῦν προεστῶς πρῶ, δημήτρι(ος) Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου) πρία, Κόνσταντήνος. Αρπασίς πρ.

στ. 2-II Οἱ συνεταῖροι αποβιώσαντος μέλους προσκομίζουν στο Κριτήριο τὸ ἐγγράφο απογραφῆς καὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς εταιρικῆς περιουσίας, τὸ ὁποῖο εἶχε καταρτισθεῖ ἀπὸ δύο ορκωτοὺς παρέδρους τῆς Κ, διορισμένους ἀπὸ αὐτό. Τὸ πρακτικὸ τῆς αποφάσεως διορισμοῦ λογαριαστών λανθάνει. Ἡ αἴτηση γιὰ τὴν απογραφή καὶ ἐκκαθάριση τῆς συντροφίας εἶχε υποβληθεῖ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ τοῦ αποβιώσαντος συντρόφου τοὺς (στ. 15).

στ. II-16 Αποσφραγίζεται τὸ ἐγγράφο τῆς εταιρικῆς συμβάσεως, βάσει τῆς ὁποίας ἐγίνε ἡ ἐκκαθάριση, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν εξέταση καὶ τὴν προσυπογραφή τῆς ἀπὸ τα μέλη τοῦ Κριτηρίου.

στ. 16-21 «ἐξεδιαλέχθη ὁ σερμαγὲς τοῦ μακαρίτη...»: Εκκαθάριση της εταιρικής μερίδας του θανόντος, ο οποίος ήταν σύντροφος και πρώην ερατούρος ενός από τους δύο ζώντες συνεταίρους. Προσδιορίζεται το ποσό που αναλογούσε στον αποθανόντα από τη συνολική δραστηριότητα της συντροφίας¹, για όσο διάστημα είχε διαρκέσει.

στ. 21-23 Ὅπως συνέβαινε και στην κληρονομία², τα μερίδια των συντρόφων προσδιορίζονταν κατά κατηγορία στοιχείων της περιουσίας: εμπόρευμα, απαιτήσεις, μετρητά, ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρική σύμβαση.

στ. 23-27 Συμβιβαστική πρόταση του Κριτηρίου, που αποδέχεται ο αιτών, να αναβληθεί κατά εξι μήνες η καταβολή του μεριδίου στους κληρονόμους. Η αναβολή συμφωνείται προκειμένου ο ένας από τους συντρόφους, ως υπόλογος, να εκποιήσει το μερίδιο του θανόντος από το εμπόρευμα και να εισπράξει τις απαιτήσεις που αναλογούσαν στον κληρονομούμενο. Η λύση αυτή τεκμηριώνει ότι 1) το μερίδιο ήταν άμεσα απαιτητό από τους κληρονόμους· 2) ότι αφ' ενός, υπήρχε δυσχέρεια στην αυτούσια διανομή των εμπορευμάτων και των απαιτήσεων, η οποία αντιστοιχούσε στο λογιστικά προσδιορισμένο μερίδιο, και, αφ' ετέρου, μια τέτοια διανομή θα ήταν επιζήμια για όλους. Πρέπει να σημειωθεί ότι η εκποίηση του εμπορεύματος και η είσπραξη των απαιτήσεων του μεριδίου συνεπάγονταν γνώση της «αγοράς» για κάθε είδος εμπορεύματος, έξοδα και μετακινήσεις, που ο κληρονόμος δεν ήταν σε θέση να πραγματοποιήσει χωρίς σχετική ζημία. Για τον λόγο αυτό, και επειδή η εταιρεία είχε ήδη λυθεί, προσδιορίζεται κατ' αποκοπήν αμοιβή γι' αυτόν που θα πραγματοποιήσει για λογαριασμό των κληρονόμων την εκποίηση των εμπορευμάτων και την είσπραξη των απαιτήσεων³.

στ. 27-30 Επικυρώνεται η διάθεση ποσού για «ψυχικά», που είχαν περιληφθεί αναλυτικά στο έγγραφο της εκκαθαρίσεως, με σύμφωνη γνώμη του ενός κληρονόμου και του Κριτηρίου, που εν προκειμένω υπερασπίζεται τα συμφέροντα της απούσας συγκληρονόμου. Επειδή δεν γίνεται καμία μνεία διαθήκης, συνάγεται ότι, ενδεχομένως, τα «ψυχικά» ήταν κληροδοτήματα που είχε ορίσει προφορικά ο αποθανών⁴.

στ. 30-35 Τα μερίδια των κληρονόμων θα προσδιορισθούν επακριβώς από το Κριτήριο και θα καταβληθούν από τον πρώην σύντροφο του κληρονομούμενου μετά από έξι μήνες.

Δεν κατονομάζονται οι κληροδόχοι. Αυτό θα γινόταν μετά έξι μήνες στην απόφαση για τη διανομή της κληρονομίας⁵.

1. Για τη συντροφία βλ. ΕΚΣ, σσ. 196-198. Πρβλ. και Εξάβιβλος 3.10· Νομικόν ΚΒ', ΚΓ'.

2. Βλ. π.χ. αν. εγγρ. 185, 195 και τις σχ. με αυτές.

3. Πρβλ. αν., π.χ. Μέρος Α', εγγρ. 4, 17α, 28.
4. Πρβλ. αν. εγγρ. 193 και σημ. 2, στην περίπτωση της οποίας υπήρχε διαθήκη.
5. Πρβλ. Μέρος Β', εγγρ. 25.

199

1773/Ι/31

978/φ 92ν

χ. Παλαιολόγη Δημητρίου

σχ. 188, 276· πρβλ. 121-127 επ., 218, 273

Πρακτικό. Παραίτηση των εγγυητών του επιτρόπου. Επιστροφή εγγυητικής επιστολής («κάρτα μπιάνκα»). «Δημόσια» κατάδεση χρημάτων στο Κριτήριο. Υποχρέωση διατροφής.

// 1773 τῇ 31 Ἰαννουαρίου

²/ Σημ(ει)ώνωμεν ἐνθάδε διὰ ἐνθυμίαν τῶν μεταγενεσταί³/ρων, ὅτι μετὰ τὴν θανὴν τοῦ μακαρίτη Βασίλη, μπα⁴/κάλη, ὁποῦ ἀνεπαύθη (εἰ)ς τοὺς 1766 νοεμβρίου 13· ⁵/ καὶ μετὰ νὰ ἔμειναν, ἀπὸ 2 γυναῖκαις παιδία ⁶/ τοῦ μακαρίτη, ἔβαλεν χέρι ἡ κομπανία καὶ ἔ⁷/γραψεν, τὰ ὅσα τοῦ ἐνρέδθηκαν, ὡς τὰ κατὰστ⁸/χα διαλαμβάνουν, ὄντας ὅμως τὰ 4 παιδία τῆς ⁹/ δευτέρας γυναικῶς ἀνῆλικα, τοὺς εὐγαλεν ἡ ¹⁰/ κομπανία τὰ μερίδιάτους ἀπὸ οὖν(γκρικα) F 577 "82, ἥγουν ¹¹/ πεντακόσσ(ει)α ἑβδομήντα ἑπτὰ καὶ ἄσπρα ὀγδο¹²/μήντα δύο, τὰ ὅπια συμποσοῦνται οὖν(γκρικα) F 2311 "28 ¹³/ τὰ ὅπια ἐδώθησαν (εἰ)ς χ(εῖ)ρας τοῦ κὺρ Δημήτρι ¹⁴/ Κόσμα ἀδελφοῦ τῆς γυναικῶς τοῦ μακαρίτη, μέ ¹⁵/ κεφιλημέν τοῦ κὺρ Κωνσταντίνου Ἀρπάση, τοῦ κύρ Χατζή ¹⁶/ Πέτρου Λοῦκα, τοῦ κύρ Κωνσταντίνου Νεδέλκου ¹⁷/ καὶ Κωνσταντίνου Πρέδα, μέ κάρτα μπιάνκα, ὁποῦ ¹⁸/ ἰδιοχείρως ἔδωσαν (εἰ)ς τὴν κομπανίαν, τὴν ¹⁹/ σήμερον ὅμως ἦλθεν ὁ ἄνωθεν κὺρ Δημήτρης ²⁰/ Κόσμα, καὶ ἐμέτρισεν τὴν ἄνωθεν σοῦμαν, κατέμ²¹/προσθεν τῆς κομπανίας (εἰ)ς φλορία βασιλικά ²²/ καὶ οὕτως ἔλαβαν οἱ κ(ει)φίλιδες τὴν κάρταν μπιάνκατους ²³/ καὶ εὐγ(εῖ)καν ἀπὸ τὸν κ(ει)φιλημέν. διὰ δέ τό διὰ²⁴/φορον τῶν ἄνωθεν ἀσπρῶν, ἀπὸ καλήν του προ²⁵/έρεσην, ὁ ἄνωθεν κὺρ Δημήτρης Κόσμα, ἐντυ²⁶/σεν, ἔδρεψεν καὶ ἐκυβέρνησεν τὰ ἄνωθεν 4 ²⁷/ παιδία ὡς ἀνέψιά του, ἕως τὴν σήμερον, τὰ ὅπια ²⁸/ τὸν θέλουν εὐχαριστ(εἰ)ση χαρίζωντάς τους ὁ θε(ός) τὴν ὑ²⁹/γείαντους, καὶ ἔστω (εἰ)ς ἐνδ(ει)ξην.

³⁰⁻³⁵/ θωμάς βελλεράς mr, πέτκ(ος) πέτρ(ου) mr [χ. Θ. Βελλερά], Ἰωάννης, τζηγγ(ού) νῦν προεστῶς mrω, Μανικάτης σαφράν(ος) mr, ἰωάννης Μαβρωδῆς mr [χ. Θ. Βελλερά], Γεώργιος Ἰωάνν(ου) μάρκ(ου)